

Televizní zpravodajství

Audiovizuální žurnalistika

Specifika audiovizuální tvorby

1. **Propojení obrazu, zvuku a mluveného slova**

- tvoří jeden funkční celek
- “To co vidím, měl bych také slyšet. Ale to, co slyším, vidět nemusím.”

2. **Jazyk televizního zpravodajství**

- zpráva by měla být jasná, stručná a srozumitelná
- věty by měly být krátké, žádná dlouhá souvětí
- užívá se hovorová čeština, nepoužívají se odborné názvy a cizí slova
- zpráva často vysvětluje realitu pomocí příběhu

3. **Technologická a produkční náročnost**

Zpravodajská neutrálnost a objektivita sdělení

Televizní zprávy by měly být objektivní, vyvážené a aktuální.

Neutrálnost ovlivňuje výběr zpráv, ale také to, jak jsou informace zpracovány a divákovi prezentovány.

Objektivita je ovlivněna skladbou zpravodajského materiálu, stříhovou vazbou i použitím zdroje informací.

“Reportáže o válce v Afghánistánu jsou omezeny takřka výhradně na “přidružené” novináře. Tito novináři žijí společně s americkou nebo britskou armádou a mají povolení natáčet... pouze to, co pro ně tyto armády vyberou jako vhodné k reportáži.”

ORLEBAR, Jeremy. Kniha o televizi. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2012. ISBN 978-80-7331-246-6

Typy médií

1. Veřejnoprávní

- úkolem je poskytovat službu veřejnosti
- má zaručovat jakousi vyváženost vysílání a napomáhat divákům k vytváření představ o světě, přispívat k právnímu vědomí
- je to právnický subjekt s vlastním majetkem, který ale má příjem z veřejných peněz a také příjmy z její vlastní podnikatelské činnosti. Také velkou část příjmu tvoří příjmy z reklamy, které mohou u veřejnoprávních televizí dosahovat maximálně 0,5% celkového denního vysílacího času.

2. Soukromé

- financována z reklamy

Soukromé (zpravodajské) televize

Nova

Prima

Barrandov TV

Seznam.cz TV

další regionální

Veřejnoprávní televize

- v České republice zajišťuje Česká televize

ČT24

- kanál, který zajišťuje zpravodajství v České televizi celodenně - tzv. ***proudové vysílání***

ČT1

- zajišťuje hlavní zpravodajské relace

Události v regionech (26 minut) v 18:00 - vysílání se rozpojí do tří oblastí: Čechy, jihovýchodní Morava, severozápadní Morava

Události (45 minut) v 19:00 - celostátní, simultánně s ČT24

Scénář

Scénář vysílání (tzv. bodák, bodový scénář) je rozepsaný po jednotlivých příspěvcích, každý příspěvek má předem přidělenou stopáž, kterou se redaktor/redaktorka musí snažit co nejlépe dodržet.

Scénářem se řídí celá redakce - editor, režisér, redaktoři i střihači

?	Pg	#	Start	MOS	Tech	UMID	Název	M	Stopáž	Redaktor	R	Čas s...	Změněno
	1		18:00:01		Meta		===== UVR =====		0:00			0:00	12.02.12
	2		18:00:01		break		==== ČT1 == 18:00 ====		0:00			0:00	10.02.18
	3		18:00:02		Jingle/ST/C	Jingle CTBO20160918_0250 CRT-MO CTBO20200217_0532 CRT-MO CTBO20200217_0533 CRT-MO CTBO20200217_0534	HDL UVR - nehody / prázdniny / sabina	TG	0:56			0:56	17.02.17
	4		18:00:33		ST/CRT-OI	CRT-OI CTBO20200217_0416 CRT CTBO20200217_0417	Nehoda tramvají	15 Dolezal	2:32	Blažková, Šimec	K2 OI	3:28	17.02.17
	5		18:03:06		Vst/Podkr/I	Podkr CTBO20200217_0569 Podkr CTBO20200217_0570	LIVE SNG Depo DPMB	LK	2:00		K2+VZ3	5:28	17.02.17
	6		18:05:09		ST/CRT-MI	CRT-MO CTBO20200217_0595 CRT-MO CTBO20200217_0568	ST infogr - nehody mhd		0:36		K2+infogr. GR/OMN A	6:05	17.02.17
	7		18:05:45		CRT	CRT CTBO20190725_0275	IDENT UVR BRNO OMN C		0:15		IDENT C/3	6:20	10.02.18
	8		18:06:01		ST/CRT-MI	CRT-MO CTBO20200217_0538	Čtená Mora a protesty 1 - Laštůvka		0:27		K3	6:47	17.02.17
	9		18:06:30		CRT	CRT CTBO20200217_0540	SYN 1 Laštůvka		0:23		+SY	7:09	17.02.17
	10		18:06:53		ST/CRT-MI	CRT-MO CTBO20200217_0542	Čtená Mora a protesty 2 - Laštůvka		0:18		K3	7:27	17.02.17
	11		18:07:09		CRT	CRT CTBO20200217_0543	SYN 2 Laštůvka		0:12		+SY	7:39	17.02.17
	12		18:07:22		ST/CRT-OI	CRT-OI CTBO20200217_0546 CRT CTBO20200217_0547	Štěpánov	LK	1:11	Poulová	K2 OI	8:50	17.02.17
	13		18:08:31		ST/CRT-MI	CRT-MO CTBO20200217_0548	čtená - teaser Události		0:15		K3	9:05	17.02.17
	14		18:08:46		Jingle	Jingle CTBO20160919_0466	předěl Události OMN C		0:06		PREDEL C/ 3	9:11	10.02.18
	15		18:08:50		ST/CRT-OI	CRT-OI CTBO20200217_0586 CRT CTBO20200217_0588	Jarní prázdniny	Nikola	1:43	Beranová	K2 OI	10:54	17.02.17
	16		18:10:34		ST/CRT-MI	CRT-MO CTBO20200217_0549	CO UVIDÍTE DÁL: Přibice / železo	J.Frajt	0:25		K3 2xORI	11:19	17.02.17
	17		18:11:01		Jingle	Jingle CTBO20160910_0118	UVR - předěl		0:04		PREDEL C/ 2	11:23	10.02.18
	18		18:11:05		ST/CRT-OI	CRT-OI CTBO20200217_0537 CRT CTBO20200217_0539	Hostýnské vrchy po Sabině - PHA	JF	1:55	Kvasnička	K2 OI	13:18	17.02.17
	19		18:13:00		ST/CRT-OI	CRT-OI CTBO20200217_0480	JMK po Sabině - PHA		2:18	Ondřejová	K2 OI	15:37	17.02.18

Items: 55 Selected Items: 1

Stopáž scénáře: 24.59 [25.00 / 23.17] -0:01 Stopáže vybraných reportáží (hratelein/přeskočené): 0:00 / 0:00

?	Pg	#	Start	MOS	Tech	UMID	Název	M	Stopáž	Redaktor	R	Čas s...	Změněno
						CRT CTBO20200217_0539							
KOPR	19		18:13:00		ST/CRT-OI	CRT-OI CTBO20200217_0480 CRT CTBO20200217_0481	JMK po Sabině - PHA		2:18	Ondřejová	K2 OI	15:37	17.02. 18
Nehotov	20		18:15:16		CRT	CRT CTBO20190503_0026	UPO IREPORTER NOVÁ		0:30		+UPO C/2	16:07	17.02. 09
KOPR	21		18:15:47		ST/CRT-OI	CRT-OI CTBO20200128_0063 CRT CTBO20200128_0065	Příbice se ne/rozšiřují	1600 Dolezal	2:01	Žitková	K2 OI	18:08	17.02. 12
Košilka	22		18:17:50		ST/CRT-MO	CRT-MO CTBO20200217_0544	čtená 1 - Paliativní ambulance	Leoš	0:18	Dostál	K3	18:26	17.02. 17
Košilka	23		18:18:09		CRT	CRT CTBO20200217_0545	syn stup ke čtené 2	Leoš	0:31		+SY	18:58	17.02. 17
Košilka	24		18:18:41		ST/CRT-MO	CRT-MO CTBO20200217_0491 CRT-MO CTBO20200217_0492	Pouták soc. sítě - zřín, iRepo		0:26		K3	19:24	17.02. 17
	25		18:19:09		Jingle	Jingle CTBO20170907_0349	UVR - poutaci předěl		0:10		PREDEL C/2	19:34	10.02. 18
Košilka	27		18:19:24		ST/CRT-OI	CRT-OI CTBO20200217_0553 CRT CTBO20200217_0554	Teplu Slavík	Leoš	2:06		K2 OI	21:40	17.02. 18
Nehotov	28		18:21:26		CRT	CRT CRT-UPO UVR NEW-2210	UPO UVR NEW-2210		0:50		OMN C/2	22:30	17.02. 09
Košilka	29		18:22:17		ST/CRT-OI	CRT-OI CTBO20200217_0452 CRT CTBO20200217_0453	KULTURA Zpracování železa (Uvk)		1:37	Dostál	K2 OI	24:08	17.02. 19
	30		18:24:05		jingle	jingle CTBO20160910_0118	UVR - předěl		0:04		PREDEL C/3	24:12	10.02. 18
Košilka	31		18:24:10		ST		ST - zítra: lex babiš / ???		0:21		K3	24:32	17.02. 18
Košilka	32		18:24:30		ST		ST - závěr		0:05		K1 zdareeeeeee eec	24:37	17.02. 17
	33		18:24:35		jingle/Break	jingle CTBO20160910_0119	UVR - předěl Počasí		0:04			24:41	10.02. 18
Nehotov	34		18:24:38		Podkr	Podkr CTBO20200217_0438	Počasí intersucho - deficit vody		0:10			24:51	17.02. 16
Nehotov	35		18:24:45		Podkr	Podkr CTBO20200217_0439	Počasí intersucho - sucho v půdě		0:10			25:01	17.02. 16
	37		18:24:52		Break/Jing	Jingle CTBO20191223_0024	UVR - závěrečná znělka 2020		0:07			25:08	10.02. 18
	39		18:24:59		break		==== KONEC ====		0:00			25:08	10.02. 18
			18:24:59				* NEWS - Události v regionech [25.00] -0.01		24:59				
Nehotov	38				CRT	CRT CTBO20200206_0173	diák FF Zlín		0:20				17.02. 09

Items: 55 Selected Items: 1

Stopáž scénáře: 24:59 [25:00 / 23:17] 0.01 Stopáže vybraných reportáží (hratečně/přeskočené): 0:00 / 0:00

Headlines

ST D: 00:00:20:23

CG 18 - Headline				PRES Petrů Zuzana
Nehody tramvají				CG*** Černé pondělí pro brněnský dopravní podnik - dvě tramvaje se srazily, další vykolejila. Jiná se střetla s cyklistou.
Jarní prázdniny				CG*** V dílnách i na svazích tráví děti z jižní Moravy jarní prázdniny. Navzdory počasí fungují v regionu tři lyžařské areály.
Následky vichřice				CG*** Lesníci likvidují následky vichřice – spolu se škůdci způsobila zkázu hlavně na střední Moravě.

- navnadřují diváka, co může od dnešního vydání čekat
- musí být krátké (5-10 vteřin), úderné (čte je moderátorka svým nejpoutavějším hlasem), pokryté nejatraktivnějšími záběry

Reportáž

Studio - cca 20-30 vteřin

- shrnutí základních informací, uvedení reportáže
- první, co musíte začít psát

The screenshot shows a news studio interface. At the top left, there is a blue bar with the letters 'ST' and a yellow square. At the top right, there is a grey bar with a clock icon and the text 'D: 00:00:22:20'. Below this, there is a blue bar with the text 'CG novka + bloček' and a white box. Below that, there is a blue bar with the text 'Zuzana Petřů' and '17. února 2020'. Below that, there is a blue bar with the text 'Události v regionech'. Below that, there is a blue bar with the text 'CG téma + bloček' and a white box. Below that, there is a blue bar with the text 'Nehody tramvají' and 'V Brně dnes byly tramvaje součástí 3 nehod'. Below that, there is a blue bar with the text 'TÉMA DNE'. On the right side, there is a grey bar with the text 'PRES Petrů Zuzana' and 'CG CG'. Below this, there is a white box with the text: 'Nejen to jsou témata pondělních Událostí v regionech. Vítám vás u nich. *** Hned ve třech nehodách v Brně dnes figurovaly tramvaje - nejzávažnější byla ta ranní, kdy se v Křížové ulici srazily dvě soupravy. Nejméně 10 cestujících se při tom lehce zranilo, jeden z řidičů skončil v nemocnici. Odpoledne pak havarovala tramvaj v Brně-Židenicích - vykolejila a skoro narazila do domu.'

Nehody tramvají

připravili Ondřej Šimeček a Barbora Blažková

TÉMA DNE

CG 01 - Jmenovka

Tran Xuan Hop

svědek, majitel obchodu

CG 01 - Jmenovka

Jan Dvořák

mluvčí, HZS JMK

CG 01 - Jmenovka

Jan Seitl

provozní ředitel, DPMB

((ASY)) Rozbité sklo, pomačkané plechy. Tak dopadla kabina řidiče tramvaje, která najela do vozu před sebou. Náraz dolehl i do okolních obchodů.

CG ((SYN Tran Xuan Hop, svědek, majitel obchodu))

Akorát jsem slyšel velká rana. Takže jste slyšel velkou ránu? No, kolem 8:15 nebo tak nějak. Viděl jsem tam lidi dopředu takto

((ASY)) Pět z nich museli na místě ošetřit záchranáři. Nejhorší - se středně těžkými zraněními nohy - skončil právě řidič. Někteří cestující s pohmožděninami nebo oděrkami ale vyhledali v okolních nemocnicích pomoc sami.

CG ((SYN Jan Dvořák, mluvčí, HZS JMK)) Hasiči nemuseli používat vyprošťovací zařízení, aby vyprostili nějaké zraněné osoby. Všichni mohli vystoupit z tramvají bez komplikací.

((RUCH)) odtah

((ASY)) Těžká technika naopak musela pomoci samotným nabouraným tramvajím. Na hodinu a půl byla kvůli tomu ulice Křížová neprůjezdná.

((GER Seitl 0891)): Tak do smyčky Mendlák.. Mendlák? Smyčka Mendlák...

CG ((SYN Jan Seitl, provozní ředitel, DPMB))

Jsme odklonili tramvajové linky 2, 5 a 6 a za tramvajové linky směr Ústřední hřbitov a Modřice jsme zajišťovali náhradní dopravu. Byly to dvě soupravy jsou našeho nejstaršího typu T3, podle toho předběžného odhadu na místě odhadujeme škodu do půl milionu korun.

((STUP)) Nabourané tramvaje odtud Dopravní podnik města Brna odtáhl zhruba hodinu a půl po nehodě, hned potom byl provoz do centra úplně obnoven.

((RUCH))

((ASY)) Nebylo to však naposledy, co se dnes dispečerů dopravního podniku započítali.

STUP: V jednu hodinu odpoledne došlo k další nehodě - tady kousek od zastávky Životského vykolejila tato tramvaj.

Reportáž

- někdy taky „kárt“
- běžně mívá stopáž kolem 1:40, v případě náročnějšího tématu lehce přes 2 minuty
- dobrá reportáž je vždy vystavěná jako **příběh**, pomocí kterého je možné vysvětlit i nejsložitější problémy
- sama nesmí hodnotit ani vynášet soudy
- střídají se zde části synchronní (zvuk a obraz se shodují) a asynchronní (zvuk a obraz jsou odlišné)

Asynchrony nebo komentáře jsou části, které redaktor/redaktorka předem napíše a namluví ve střížně. Pod nimi běží záběry, které s komentáři korespondují.

Synchrony jsou části rozhovorů s respondenty. Ve veřejnoprávní televizi nebývají kratší než 3-5 vteřin, v závislosti na tématu nebývají delší než 20 vteřin. Nikdy nemluví jenom jeden respondent, minimálně dva. Respondenti vysvětlují dopady toho, o čem reportáž je, popisují své prožitky a emoce. Respondenti by neměli vypočítávat údaje nebo sdělovat základní fakta, to je na redaktorovi/redaktorce.

Standup je vlastně taky synchron.

- do obrazu na místě vstoupí přímo autor - redaktor
- dodává jí na autenticitě, ukazuje osobní zapojení autora
- standup mívá podobnou délku jako jiný synchron, většinou mezi 10 a 15 vteřinami.

Ruch nebo **gerojš** je něco, co by dobré reportáži nemělo chybět.

- jsou to přirozené zvuky prostředí, které reportáž oživují, rozbíjejí jinak nepřetržitý přívál slov, vtahují diváka do děje

HLP, JPZ

HLP = hluboký lidský příběh (a jeho odnož HZP, hluboký zvířecí příběh)

- reportáž, která popisuje něčí příběh
- informativně chudá, ale z hlediska zájmu diváků mívá největší ohlas z celé relace
- např. nemocné dítě, jehož rodiče shánějí peníze na léčbu, odhozená štěňata v igelitce, atd.

JPZ

- označuje situaci „jdu – ptám se – zkouším“
- redaktor/redaktorka vyjíždí do terénu jakoby nepřípravený a reportáž je o tom, co na místě zjistí

Standupová reportáž

- informace jsou divákovi zprostředkovány pomocí série standupů. Ty mohou být natočené přímo na místě nebo před zelenou klíčovací plochou ve studiu, kde se za redaktora/redaktorku v režii přidají předem sestříhané záběry nebo grafiky korespondující s tím, o čem autor zrovna mluví (statistiky, výsledky).

Standupy i obrazový materiál, který přinášejí, musí být dobře promyšlené a výborně na sebe navazovat. Taková reportáž bývá o něco kratší, kolem 1:10.

Čtená zpráva

- je kratším žánrem než reportáž (20 až 30 vteřin).
- připraví ji redaktor/redaktorka, ale čte ji moderátorka ze studia.
- pod jejími slovy běží buď na obrazovkách za ní, a nebo přes celý obraz záběry, které korespondují s jejími slovy.
- tematicky jde o příspěvky, které nejsou tak závažné, aby vydaly na reportáž; doplňují vývoj událostí z předchozích dní; případně jde o událost, ke které zatím chybí podrobnější informace

Čtená zpráva

ST

D: 00:00:18:10

PRES Petrů Zuzana

Takzvanou paliativní péči o vážně nemocné a umírající a zároveň ambulanci pro léčbu chronické bolesti. To všechno pod jednou střechou nabízí opravený pavilon číslo 10, který dnes otevřeli v Krajské nemocnici Tomáše Bati ve Zlíně. Denně ho využije přibližně pět desítek lidí. Nejen samotných pacientů.

CRT-MO

DNPS2-OA NEWS READY ▶ ⚙

D: 00:00:00:00

Name: CRT-MO-čtená 1 - Paliativní ar ID: CTBO20200217_0544 DUR: 0:58

Čtená zpráva může být doplněná o synchron, ten bývá klasicky dlouhý do 20 vteřin. Poměrně oblíbený je i formát čtená + synchron + standup, kdy zprávu uzavře ještě redaktor/redaktorka standupem (bez odhlášení) z místa dění.

Živá čtená

Formát používaný v případě aktuálního dění (hudební festival, hromadná nehoda na dálnici, odstraňování následků přírodní katastrofy), kdy jako u běžné čtené moderátorka ze studia čte připravený cca 30 vteřinový text, ale pod ním běží živě přenášené záběry z místa onoho dění.

Rozepsaný CRT

- „Rozepsaný kárt“ nebo taky „rozepsanec“ je formát na pomezí reportáže a čtené zprávy.
- využívá se u témat, která nejsou tak silná, aby vydala na reportáž, ale zároveň je dost informací i respondentů, aby z toho byla jen čtená zpráva.
- Schéma je jednoduché: čtená – synchron – čtená – synchron. Čtené pasáže jsou samozřejmě pokryté obrázky z režie.

KOPR	7	18:05:45	CRT	CRT CTBO20190725_0275	IDENT UVR BRNO OMN C	0:15
Košilka	8	18:06:01	ST/CRT-M	CRT-MO CTBO20200217_0538	Čtená Mora a protesty 1 - Laštůvka	0:27
Košilka	9	18:06:30	CRT	CRT CTBO20200217_0540	SYN 1 Laštůvka	0:23
Košilka	10	18:06:53	ST/CRT-M	CRT-MO CTBO20200217_0542	Čtená Mora a protesty 2 - Laštůvka	0:18
Košilka	11	18:07:09	CRT	CRT CTBO20200217_0543	SYN 2 Laštůvka	0:12

Infografika

- spadá do kategorie čtených zpráv
- moderátorka ze studia předčítá zajímavé údaje k určitému tématu a pod jejími slovy grafiky – mapy, animace, tabulky – vytvořené grafickým oddělením. A to opět buď do obrazovek za zády moderátorky (ta se potom otočí a ukazuje), nebo přes celý obraz (moderátorka tedy mizí ze záběru).

Živý vstup

- „lajv“, „živák“
- novinář tak má možnost zprostředkovat nějakou událost přímo z místa dění a právě v okamžiku vysílání (zpracovat reportáž trvá zkušeným redaktorům/redaktorkám hodinu, může tedy mezitím ztratit na aktuálnosti). Specifikem je absolutní autenticita, autor je na místě a je součástí děje.

<https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10122427178-udalosti-v-regionech-brno/319281381991220-udalosti-v-regionech>

Looklive

- falešný živý vstup
- je to vlastně živý vstup předtočený – odbaví ho redaktor/redaktorka na místě a odešle ho pomocí přenosové techniky do studia
- looklive bývá kratší než běžný živý vstup, mívá stopáž kolem 1:00 a bývá uveden jen studiem bez otázky
- z hlediska grafiky během něj na obrazovce nenajdete označení „živě“